

Sygn. akt. I C upr 195/13

Sygn.akt.I.C.upr.195/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2013 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Alina Gałęzowska

Protokolant Alina Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2013 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z powództwa L. B.

p/ko J. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. J. na rzecz powoda L. B. kwotę 6.091,70 zł (sześć tysięcy dziewięćdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty ;

II dalej idące powództwo oddala ;

III. zasądza od pozwanego J. J. na rzecz powoda L. B. kwotę 587,44 zł (pięćset osiemdziesiąt siedem złotych czterdzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

W dniu 29 czerwca 2012 r. powód L. B.wniósł w postępowaniu uproszczonym przeciwko J. J.pozew o zapłatę, w którym zażądał zasądzenia kwoty 9.218,09 zł. (słownie: dziewięć tysięcy dwieście osiemnaście złotych i dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł. tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Zasadność zgłoszonego roszczenia powód wiązał z tym, że w dniu 26 lipca 2011 r. zawarł z pozwanym umowę o roboty budowlane nr (...). Powód wskazał, że wykonał u pozwanego instalację kotłowni na bazie kotła (...), instalację grzejnikową, instalację doprowadzenia przewodów wody ze studni w budynku położonym w miejscowości B.przy ul. (...). Wartość prac została uzgodniona w ten sposób, że na podstawie par. 1 umowy wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie w kwocie 40.500,00 zł. brutto. Kwota ta zgodnie z par. 1 pkt. 7 umowy nie obejmowała wartości materiałów instalacyjnych typu rury Cu, PP, kształtki Cu i PP , armatury odcinającej przewodów elektrycznych, które miały być wycenione i rozliczone wg zużycia po wykonaniu instalacji. Wartość zużytych części wyniosła 9.218,01 zł. a ostateczna wartość zamówienia 49.668,01 zł. Prace zostały wykonane i zakończone w uzgodnionym terminie, co zostało stwierdzone protokołem obioru prac z dnia 24 października 2011 r. podpisanym przez strony. Pozwany, mimo potwierdzenia odbioru prac nie podpisał przygotowanego przez powoda aneksu do umowy oraz nie uregulował przedmiotowej należności w całości. W ocenie powoda takie postępowania powoda było niezgodne z treścią kontraktu z dnia 26 lipca 2011 r., w tym w szczególności z § 1 pkt 7 umowy, który przewidywał powykonawcze rozliczenie kosztów materiałów instalacyjnych, oraz z treścią załącznika do niej, w którym wskazano, że prace ziemne wraz z materiałem zostaną rozliczone powykonawczo w kwocie 75,00 zł. za 1 metr bieżący. Konieczność wystąpienia na drogę sądową

powód uzasadnił tym, że pozwany nie ustosunkował się pozytywnie do zgłaszanych przez niego roszczeń na etapie przesądowym.

W dniu 30 lipca 2012 r. Sąd Rejonowy w Brzegu I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał zapłacić pozwanemu na rzecz powoda kwotę 9.218,09 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 63,00 zł. tytułem zwrotu opłaty sądowej i kwotę 1.217,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Na skutek wniesionego przez pozwanego w dniu 17 września 2012 r. sprzeciwu przedmiotowy nakaz zapłaty utracił moc.

W sprzeciwie wniesionym w dniu 17 września 2012 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów uiszczonej opłaty skarbowej od udzielonego i opłaconego pełnomocnictwa według obowiązujących przepisów prawa. Swoje stanowisko pozwany uzasadniał tym, że powód wbrew postanowieniom umowy z dnia 26 lipca 2011 r. nie przedstawił szczegółowego wyliczenia materiałów instalacyjnych, a także tym, iż nie został zawarty odpowiedni aneks na tę okoliczność zgodnie z par. 1 pkt. 7 umowy. Pozwany w tym miejscu wskazał w szczególności, że za odpowiadający treści powyższych dokumentów nie może zostać uznany dokument rozliczenia powykonawczego. Wynika to z szeregu nieprawidłowości, takich jak brak szczegółowego podania zużytych materiałów oraz obciążenie pozwanego kosztami robocizny za każdy rodzaj wymienionych prac. Nadto pozwany poddaje w wątpliwość wskazane w rozliczeniu poszczególne wartości materiałów, jako zdecydowanie zawyżone. Dodatkowo pozwany zauważa, że wbrew twierdzeniom powoda, wykonywane przez niego prace nie zostały zakończone w terminie, gdyż nastąpiło to dopiero w dniu 21 października 2012 r., a więc miesiąc po ustalonej dacie końcowej robót. Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że strony przewidziały w umowie wyłącznie jedną sytuację, kiedy powód może żądać podwyższenia umówionego wynagrodzenia, jeżeli w toku realizacji inwestycji zajdzie konieczność przeprowadzenia prac dodatkowych, nie objętych zestawieniem wynikającym z umowy, a powód nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia jeżeli prace dodatkowe wykona bez uzyskania pisemnej zgody pozwanego (par. 6 ust. 2 umowy). Pozwany stwierdza, że nie zamawiał u powoda żadnych prac dodatkowych i wedle jego wiedzy nie zostały wykonane prace, ponad te które zamówił podpisując umowę. Nade wszystko pozwany zauważa, że zgodnie treścią umowy, wszelkie jej zmiany powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Ustosunkowując się do sprzeciwu, powód wskazał, że zarówno rozliczenie powykonawcze, jak i protokół końcowego odbioru prac wyraźnie określają wyliczenia i zużyte materiały. Nadto powód poniósł, że niezasadne i nieudowodnione jest twierdzenie pozwanego, że powód przyjął zawyżone koszty materiałów i urządzeń. Powód także zauważył, że w trakcie wykonywania zlecenia pozwany zlecił mu prace dodatkowe związane z instalacją gazową, preizolacją, instalacją wodno -kanalizacyjną i wykonaniem dodatkowych punktów wodnych, których umowa wcześniej nie obejmowała. W jego ocenie samo zaś podpisanie protokołu odbioru końcowego przez pozwanego stanowiło pisemną zgodę na dalsze prace do rozliczenia. Na marginesie powód wskazał, że nawet w przypadku, gdyby uznać, że żądane przez niego w niniejszym procesie świadczenie nie przysługuje mu na podstawie stosunku obligacyjnego, to takowe znajduje uzasadnienie w przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2011 r. powód zawarł z pozwanym umowę, w której, zgodnie z § 1 ust. 1 tejże umowy, zobowiązał się do wykonania w budynku jednorodzinym położonym w miejscowości B.przy ul (...): 1) instalacji kotłowni na bazie kotła (...), 2) instalacji grzejnikowej, 3) instalacji doprowadzenia przewodów wody ze studni do budynku wraz z pracami ziemnymi. Powód za wykonanie przedmiotu umowy miał otrzymać wynagrodzenie w kwocie 40.450,00 zł brutto (§ 1 ust. 2 umowy). Wynagrodzenie to nie obejmowało wartości materiałów instalacyjnych typu rury Cu i PP, izolacja, kształtki Cu i PP, armatura odcinająca przewody elektryczne itp., które będą wbudowane w w/w instalacje, a które miały zostać wycenione i rozliczone wg zużycia po wykonaniu instalacji. Wartość ta miała zostać ujęta w aneksie do przedmiotowej umowy. (§ 1 ust. 7 umowy)

Dowód: umowa o roboty budowlane nr (...) z dnia 26.07.2011 r. – k. 8-12

Strony w umowie przewidziały możliwość wykonania przez powoda prac dodatkowych (§ 1 ust. 6 umowy) oraz uzyskania przez niego z tego tytułu wynagrodzenia ponad kwotę wynikającą bezpośrednio z umowy, jeżeli prace dodatkowe wykonane zostaną po uzyskaniu pisemnej zgody zamawiającego z tym, że zgody pozwanego nie wymagają prace dodatkowe o wartości nie przekraczającej 500 zł. (§ 6 ust. 2 umowy).

Dowód: umowa o roboty budowlane nr (...) z dnia 26.07.2011 r. – k. 8-12

Wykonane przez powoda prace w postaci instalacji kotłowni na bazie kotła (...), instalacji grzejnikowej, instalacji doprowadzenia przewodów wody ze studni do budynku wraz z pracami ziemnymi zostały odebrane przez pozwanego w dniu 24 października 2011 r.. W protokole końcowego odbioru robót ustalono, że do rozliczenia powykonawczego pozostają takie prace jak: doprowadzenie rur w wykopach do budynków 34 mb, wykonanie podejścia wodnego oraz kanalizacji do zlewozmywaka, wykonanie odejścia wody na ogród, listwy osłonowe 34 mb, podłączenie gazu do kotła. Pozwany podpisał protokół końcowy odbioru robót z uwagą, że do ukończenia pozostają listwy.

Dowody: protokół końcowego odbioru robót z dnia 24.10.2011 r. – k. 13

protokół przekazania kart gwarancyjnych z dnia 22.09.2011 r. – k. 14

Za wykonane prace pozwany zapłacił powodowi kwotę 40.450,00 zł.

Dowody: faktura VAT zaliczkowa częściowa (...) z dnia 23.08.2011 r. wraz z potwierdzeniem transakcji – k.15-16

faktura VAT zaliczkowa końcowa (...) z dnia 28.10.2011 r. wraz z potwierdzeniem transakcji – k. 17-18

Poza pracami wynikającymi bezpośrednio z umowy z dnia 26 lipca 2011 r. powód wykonał za zgodą pozwanego prace dodatkowe w postaci: 1) instalacji preizolacji (kwota 3.240,74 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 2) instalacji wodnej i kanalizacji (kwota 690,00 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 3) instalacji gazowej (kwota 500,00 zł netto, za robociznę), 4) instalacji listew (kwota 1.209,72 zł netto, łącznie za materiały i robociznę).

Dowody: faktura VAT (...) z dnia 09.12.2011 r.– k. 20

rozliczenie powykonawcze do umowy nr (...) zgodnie z projektem końcowego odbioru robót z dnia 13.12.2011 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 22-23

zeznania świadka R. M. – k. 76-77

zeznania świadka B. Ś. – k. 78-79

przesłuchanie powoda – k. 85-86

Prace dodatkowe wraz z rozliczeniem zużytego materiału w zakresie prac wynikających z zawartej umowy (par. 1 ust. 7 umowy) zostały ujęte w aneksie do umowy, który nie został podpisany przez pozwanego. Pomimo wezwań pozwanego do zapłaty kwoty 9.218,01 zł., pozwany nie dokonał odpowiedniej wpłaty na rzecz powoda.

Niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W ocenie Sądu zawarta pomiędzy stronami niniejszego sporu umowa miała charakter typowej umowy o dzieło, nie zaś jak mogłoby to wynikać z jej nazwy, umowy z art. 647 k.c. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem doktryny „(...) do umów mających za przedmiot wykonanie usług o budowlanym charakterze jako umowy o dzieło należy kwalifikować umowy dotyczące prac w mniejszym rozmiarze, czyli drobniejsze usługi rzemieślników budowlanych, takie jak: budowa

garażu, remonty i przebudowy części pojedynczego lokalu itp. (...) Natomiast umowa o roboty budowlane dotyczy większych budynków, takich jak: domy mieszkalne, domy wielomieszkaniowe, biurowce itp. oraz innych obiektów budowlanych, jak mosty, wiadukty, konstrukcje wysokościowe itp.” (T. Sokołowski, Komentarz do art.647 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, LEX/el., 2010)

Zarówno treść umowy o roboty budowlane nr (...) z dnia 26 lipca 2011 r., dodatkowe ustalenia stron tej umowy w trakcie jej realizacji, jak i zakres faktycznie wykonanych przez powoda prac dodatkowych u pozwanego, uzasadniał zasądzenie na rzecz powoda kwoty 6.091,70 zł. Na przedmiotowe prace dodatkowe, a w konsekwencji na wskazaną kwotę (po dodaniu 8% podatku VAT) składało się: 1) wykonanie instalacji preizolacji (kwota 3.240,74 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 2) wykonanie instalacji wodnej i kanalizacji (kwota 690,00 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 3) wykonanie instalacji gazowej (kwota 500,00 zł netto, za robociznę), 4) instalacja listew (kwota 1.209,72 zł netto, łącznie za materiały i robociznę).

Przy wykładni umowy zawartej pomiędzy pozostającymi w sporze stronami należało się kierować zasadami wyrażonymi w art. 65 § 2 k.c., zgodnie z którym w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Sąd jednak nie mógł całkowicie stracić z pola widzenia treści umowy zwerbalizowanej na piśmie, bowiem „(...) napisane sformułowania i pojęcia, a także semantyka i struktura aktu umowy są jednym z istotnych wykładników woli stron, pozwalają ją poznać i ocenić” (A. Janiak, Komentarz do art. 65 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba [red.] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I, Część ogólna, LEX/el., WKP, 2012).

Tym samym biorąc pod uwagę brzmienie poszczególnych postanowień zawartej pomiędzy powodem a pozwanym umowy nr (...) z dnia 26 lipca 2011 r., na potrzeby dalszych rozważań, można wyróżnić trzy grupy prac wykonanych przez powoda. Na pierwszą grupę składają się prace określone w § 1 ust. 1 umowy. Stanowią one podstawowy przedmiot umowy, który został kompleksowo (materiały i robocizna) rozliczony już w jej treści, to jest w § 1 ust. 2 umowy. W drugiej grupie zawierają się prace wykonywane w ramach umowy przy pomocy materiałów rozliczanych powykonawczo. Innymi słowy, kategoria ta obejmuje te zadania, za których wykonanie robocizna została uwzględniona w kwocie wskazanej w § 1 ust. 2 umowy, ale do których potrzebne materiały miały zostać rozliczone w późniejszym terminie według ich zużycia (§ 1 ust. 7 umowy). Trzecią grupę stanowią prace dodatkowe, a więc te, których ewentualne wykonanie jest co prawda przewidziane w umowie, ale ona sama ich bezpośrednio i dokładnie nie ujmuje i nie rozlicza. Zgodnie z § 1 ust. 6 umowy, ich przeprowadzenie powinno zostać zawarte w odpowiednim aneksie do umowy, a dodatkowego wynagrodzenia z tytułu ich wykonania powód może żądać po uzyskaniu pisemnej zgody pozwanego (o ile ich wartość przekracza kwotę 500,00 zł). Przez pryzmat powyższej kategoryzacji należy oceniać rozliczenie powykonawcze do umowy nr (...), stanowiące wykaz prac, co do których zapłata jest objęta niniejszym sporem.

Na całość roszczenia powoda w kwocie 9.218,01 zł (kwota netto - 8.535,19 zł) składały się: 1) koszty dodatkowego materiału (kwota 344,73 zł netto), 2) wykonanie instalacji preizolacji (kwota 3.240,74 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 3) wykonanie instalacji wodnej i kanalizacji (kwota 690,00 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 4) wykonanie instalacji gazowej (kwota 500,00 zł netto, za robociznę), 5) instalacja listew (kwota 1.209,72 zł netto, łącznie za materiały i robociznę), 6) wykonanie doprowadzenia rurociągów (kwota 2.550,00 zł netto, łącznie za materiały i robociznę).

W ocenie Sądu żądanie powoda w zakresie kosztów dodatkowego materiału, opiewające na kwotę 372,31 zł (kwota netto – 344,73 zł), nie zasługiwało na uwzględnienie. Sposób rozliczenia tych kosztów oraz ich specyfika nie pozwala uznać, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, iż stanowią one wydatki na materiały potrzebne do wykonania prac innych, niż te bezpośrednio objęte umową nr (...) z dnia 26 lipca 2011 r. A contrario, koszty te należy zakwalifikować, jako związane z wykonaniem jednej z prac wyliczonych w § 1 ust. 1 umowy, a więc jako koszty rozliczone w ramach kwoty 40.450,00 zł, określonej w § 1 ust. 2 umowy. Mieszczą się one więc w pierwszej z wymienionych grup.

Niezasadne jest także w ocenie Sądu żądanie powoda w zakresie kosztów wykonania doprowadzenia rurociągów na kwotę 2.754,00 zł (kwota netto – 2.550,00 zł). Przede wszystkim dokonując jego oceny, należy zwrócić uwagę, że umowa nr (...) z dnia 26 lipca 2011 r. zawiera dwa sprzeczne ze sobą postanowienia w ich kwestii. Zgodnie z pierwszym z nich doprowadzenie przewodów ze studni do budynku wraz z pracami ziemnymi mieści się w katalogu prac wymienionych w § 1 ust. 1 umowy, a więc winno zostać wykonane w ramach wynagrodzenia określonego w § 1 ust. 2 umowy (40.450,00 zł). Z kolei zgodnie z drugim z nich, zawartym w uwagach wyliczonych w załączniku nr 1 do umowy nr (...) z dnia 26 lipca 2011 r. prace ziemne wraz z materiałem zostaną rozliczone powykonawczo. Wskazówkę ku temu, które z tych postanowień należy uznać za wiążące pomiędzy stronami stanowi główna część wymienionego załącznika, która w tabeli nr 3 zawiera między innymi rozliczenie za doprowadzenie wody ze studni do budynku (dodatkowo za filtr samoczyszczący i za pompę ssącą). Biorąc to pod uwagę, nie sposób uznać, że w skład wynagrodzenia za roboty przyłączeniowe nie wchodzi roboty ziemne, które stanowią ich immanentną część. Także i one mieszczą się więc w pierwszej z wymienionych grup.

Odmienne Sąd ocenił żądanie powoda w pozostałym zakresie, zaliczając je do trzeciej z wymienionych grup prac, a więc do grupy prac dodatkowych, na co też wskazywało brzmienie § 1 ust. 1 i 6 umowy oraz zeznania świadków R. M. i B. Ś. Po pierwsze § 1 ust. 1 umowy nie odnosił się do wykonania instalacji preizolacji, w związku z którą to pracą powód żądał kwoty 3500,00 zł (kwota netto - 3.240,74 zł). Nadto na dodatkowy charakter tych prac wskazywał świadek R. M. stwierdzając, iż „W trakcie wykonywania prac okazało się, że konieczne jest wykonanie całej izolacji preizolacyjnej. Ciepła woda wytwarzana przez kolektory miała być doprowadzona do budynku w którym pozwani mieszkają. Umowa pierwotnie tego nie obejmowała” (k. 77). Powyższe potwierdził także powód – „(...) jeżeli chodzi o instalację preizolowaną ciepłej wody ustaliliśmy rozliczenie ryczałtowe w kwocie 3.400 zł” (k. 85.). Po drugie § 1 ust. 1 umowy nie odnosił się do wykonania instalacji wodnej i kanalizacji, w związku z którą to pracą powód zażądał kwoty 745,20 zł (kwota netto – 690,00 zł). Powyższe pozostawało w zgodzie w szczególności z zeznaniami świadka B. Ś., który zeznał, że „Dodatkowa robota polegała na tym, że tam była stara instalacja i chodziło o podlewanie ogrodu i to też zostało zrobione” (k. 78). Paragraf 1 ust. 1 umowy nie wylicza w swojej treści także prac związanych z instalacją gazową, które opiewały na kwotę 540,00 zł (kwota netto – 500,00 zł). Potwierdziły to zeznania świadka R. M. – „Te inne dodatkowe prace to były prace które wynikły na skutek tego, że pozwany zlecił innej ekipie posadowienie zbiornika zewnętrznego na gaz i doprowadzenie instalacji do kotła. Te prace nie zostały wykonane. Gdy przejechalismy na budowę okazało się że brakuje 3 m instalacji. Instalacja została wprowadzona na ścianę budynku, a nie pod urządzenie. Przez pozwanego zostaliśmy poproszeni aby te prace dokończyć” (k. 76), zeznania świadka B. Ś. – „Firma, która robiła instalację gazową doprowadziła gaz na zewnątrz budynku i instalację wewnętrzną od zaworu do kotła robiłem sam” (k. 78) oraz przesłuchanie powoda – „W trakcie prac doszło wykonanie instalacji w obrębie kotłowni, ponieważ firma która wykonywała tą instalację zakończyła ją na ścianie budynku nie wykonując instalacji wewnętrznej” (k. 85). Nadto przytaczane postanowienie umowne nie obejmowało swoją treścią instalacji listew wycenionej na kwotę 1306,50 zł (kwota netto – 1.209,72 zł). Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w zeznaniach świadka R. M., który stwierdził, że „Z tego co sobie przypominam pracą dodatkową był montaż listew cokolików, które miały zakrywać przebieg instalacji” (k. 76) oraz z przesłuchania powoda „(...) dodatkowo wykonaliśmy maskowanie przewodów za pomocą listew przypodłogowych” (k. 85).

W tym miejscu Sąd zauważa, że o ile przy ocenie materiału dowodowego dał wiarę zeznaniom świadków R. M. i B. Ś. oraz przesłuchaniu powoda, ze względu na ich wewnętrzną i zewnętrzną spójność, o tyle na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. odmówił mocy dowodowej przesłuchaniu pozwanego. Trudno jest bowiem poszukiwać w regułach logicznego myślenia oraz w doświadczeniu życiowym, wiarygodności twierdzeń osoby, która swoje poglądy na temat zakresu obowiązywania umowy wypowiada, stwierdzając jednocześnie, że „Ja nie przeczytałem umowy przed jej podpisaniem” (k. 87). Powyższego nie tłumaczy w żaden sposób fakt, że pozwany w stosunkach z powodem występował w roli konsumenta. Należy bowiem zauważyć, że znajdowanie się na teoretycznie słabszej w stosunku cywilnoprawnym pozycji nie zwalnia całkowicie z konieczności dbałości o własne interesy. Wniosek odmienny prowadziłby do znacznego pokrzywdzenia podmiotów występujących w obrocie jako profesjonaliści. Z uwagi więc na

zasadnicze sprzeczności pomiędzy treścią zeznań powoda i świadków, a treścią zeznań pozwanego, oraz ze względu na wysoką zgodność tych pierwszych z treścią umowy, Sąd ocenił przedmiotowy materiał dowodowy jak powyżej.

Poza okoliczności faktycznymi, przemawiającymi za zakwalifikowaniem wyliczonych prac do trzeciej z wyodrębnionych grup, za rozwiązaniem takim przemawiało brzmienie § 6 ust 2 umowy, zgodnie z którym wykonawca może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli w toku inwestycji znajdzie konieczność przeprowadzenia prac dodatkowych nieobjętych zestawieniem, chyba że prace dodatkowe wykonano bez pisemnej zgody zamawiającego. Postanowienie to wprowadziło więc wymóg uzyskania zgody przez powoda od pozwanego, na wykonanie prac wykraczających poza prace wyliczone w § 1 ust. 1 umowy. Zgoda ta powinna nastąpić w formie pisemnej pod rygorem skutków dowodowych. Podobnie powinien być oceniony § 1 pkt 6 umowy, zgodnie z którym wszelkie zmiany zakresu prac zostaną zawarte w odpowiednim aneksie. Przedmiotowy rygor wynika z określonej w art. 74 § 1 zd. 1 k.p.c. zasady, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Powyższe nie pozostaje w sprzeczności z § 15 umowy, zgodnie z którym wszelkie zmiany umowy mogą być dokonywane jedynie w formie pisemnej, pod rygorem nieważności. Należy bowiem zauważyć, że rygor ad solemnitatem został zastrzeżony tylko i wyłącznie dla zmiany kontraktu.

W niniejszym sporze do wyrażenia zgody na prace dodatkowe a tym samym podwyższenie wynagrodzenia doszło w formie ustnej. Zgodnie z art. 74 § 2 k.c. mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Okoliczność ta w myśl art. 74 § 2 in fine k.c. została uprawdopodobniona poprzez treść protokołu końcowego odbioru robót sporządzonego w dniu 24 października 2011 r., rozliczenia powykonawczego do umowy nr (...) oraz faktury VAT (...). W myśl bowiem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2004 r. (II CK 527/03, LEX nr 174143): „Początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp.” (zob. A. Jedliński, Komentarz do art.74 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna. LEX/el., WKP, 2012). Z uwagi na powyższe, okoliczność wyrażenia zgody przez pozwanego mogła być wykazywana w niniejszym sporze za pomocą dowodu ze świadków i dowodu z przesłuchania stron. Dowody te z kolei potwierdzają postawioną na początku akapitu tezę. Świadek R. M. w tej kwestii zeznał, że „Wszelkie zmiany były negocjowane przez powoda i pozwanego, chodzi o wszelkie prace finansowe. Natomiast zmiany co do zakresu prac, część z nich wynikała podczas realizacji i tutaj kontaktowaliśmy się telefonicznie” (k. 76) oraz, iż „Ja nigdy nie słyszałem aby był jakiś brak akceptacji” (k. 77) i „Ja prowadziłem rozmowy z pozwanym na temat akceptacji prac”. Z kolei świadek B. Ś. wskazał, że „Były rozmowy między mną, a inwestorem na temat tego jak poprowadzić instalację łączącą kotłownię z budynkiem mieszkalnym i wszystkie instalacje wewnątrz budynku mieszkalnego. Studnia była dosyć daleko od budynku mieszkalnego, trzeba było ominąć drzewa. Wszelkie ustalenia co do przebiegu instalacji były czynione z inwestorem. Dodatkowo robiliśmy uzgodnienie z inwestorem co do kotłowni (...)” (k. 78). W czasie przesłuchania powód nadto wskazał, że „Pozwany zaakceptował dodatkowe prace, zostały one wykonane na jego życzenie” (k. 85), oraz, że „Pozwany słownie akceptował prace. Rozmawialiśmy przez telefon. Kierownik robót obecny podczas realizacji tej inwestycji ustalał z pozwanym jeżeli była potrzeba wykonania jakichś robót i kontaktował się on ze mną” (k. 86). Nadto należy zauważyć, że nie sposób uznać, że pozwany nie wiedział o tym, że na jego posesji powód wykonywał dodatkowe prace. Wiedząc zaś o tym mógł on w każdej chwili sprzeciwić się tym czynnościom i zażądać ich zaniechania od powoda, co też nie zostało wykazane.

Zgodnie z art. 630 § 1 k.c. jeżeli w toku wykonywania dzieła zajdzie konieczność przeprowadzenia prac, które nie były przewidziane w zestawieniu prac planowanych będących podstawą obliczenia wynagrodzenia kosztorysowego, a zestawienie sporządził przyjmujący zamówienie, może on żądać podwyższenia wynagrodzenia tylko wtedy, gdy mimo zachowania należytej staranności nie mógł przewidzieć konieczności prac dodatkowych.

W ocenie Sądu powód w chwili zawarcia umowy nie mógł przewidzieć prac dodatkowych w postaci wykonania instalacji preizolacji, doprowadzenia wody na ogród czy instalacji listew maskujących, które zostały zlecone przez pozwanego w toku wykonania umowy, nawet przy zachowaniu należytej staranności. Natomiast prace związane z instalacją gazową były wykonywane równolegle przez ekipę zakładającą zbiornik z gazem i wykonującą instalację gazową, co przyznał w trakcie przesłuchania pozwany, a zatem dopiero w trakcie wykonania umowy wynikła konieczność uzupełnienia owej instalacji o odcinek pomiędzy licznikiem a kotłem.

Zarzut pozwanego dotyczący wykonania przez powoda prac po terminie nie mógł stanowić przesłanki odmowy spełnienia świadczenia przez pozwanego na rzecz powoda. Uprawnienie pozwanego związane z opóźnieniem w wykonaniu prac przez powoda, zostało określone w § 13 ust. 1 lit. c umowy, zgodnie z którym wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną za niewykonanie prac w terminie określonym w umowie w wysokości odsetek ustawowych od wartości niewykonanych robót. Żądanie to nie było jednak przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd uznał za zasadne żądanie powoda w zakresie zasądzenia od pozwanego na jego rzecz odsetek ustawowych za okres od dnia 17 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty od kwoty 6.091,70 zł. Zgodnie z § 13 ust. 2 lit. c umowy wykonawcy przysługują od zamawiającego z tytułu nieterminowych rozliczeń faktur odsetki ustawowe. Termin zaś na uregulowanie należności wynikającej z faktury VAT (...) upłynął w dniu 16 grudnia 2012 r. Ze względu na to zasadne jest zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 17 grudnia 2011 r. od części zasądzzonego roszczenia głównego.

W zakresie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu w niniejszej sprawie należało zaliczyć po stronie powoda kwotę 300,00 zł opłaty od pozwu, kwotę 1.200,00 zł kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00 zł opłaty skarbowej. Po stronie pozwanego zaś kwotę 1.200,00 zł kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00 zł opłaty skarbowej. W związku z tym, że główne roszczenie powoda zostało uwzględnione przez Sąd w 66 %, w takim też stosunku rozdzielono koszty pomiędzy stronami.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

1/ odnotować

2/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnom. pozwanego

3/ kal. 14 dni